

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

23.12.2025 ел

Баулы шәһәре

КАРАР

№185

“2026-2030 елларга Татарстан Республикасы
Баулы муниципаль районында мәдәниятне
үстерү” муниципаль программасын раслау
турында

Баулы муниципаль районы халкының мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендәге хәзерге һәм яңа ихтыяжларын канәгатьләндерү максатында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы нигезендә, Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының Башкарма комитеты

КАРАР ИТӨ:

1. 2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында кушымтада бирелә торган «Мәдәниятне үстерү» муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Баулы муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча беренче урынбасарына йөкләргә.

Житәкче

Д.Л. Бакиров

Баулы муниципаль районы
Башкарма комитетының
2025 елның 23 декабрэндәге
185 номерлы карары белән
РАСЛАНГАН

“2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында мәдәниятне
үстерү”
МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программаның атамасы	«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында мәдәниятне үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы Башкарма комитеты
Программа координаторы	“Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы мәдәният бүлгеге” МКУ
Программаны эшләүчеләр	“Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы мәдәният бүлгеге” МКУ; Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы «Үзәкләштерелгән клуб системасы - Район мәдәният йорты» МБУ; Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы «Үзәкләштерелгән китапханә системасы» МБУ ; Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы «Туган якны өйрәнү музейе» МБУ.
Программаның максатлары	- Баулы муниципаль районы халкының мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендәге хәзерге ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжлар формалаштыру; - район һәм шәһәр халкы, кунаклары өчен мәдәният, сәнгать һәм кинематография учреждениеләрененң жәлеп итүчәнлеген арттыру; - район халкының ихтыяжларын канәгатьләндерү, халыкның традицион мәдәниәттен саклау һәм үстерү, һәвәскәр сәнгать ижатын һәм халыкның социаль-мәдәни активлыгын хуплау, аның ял һәм буш вакытын оештыру; - китапханәләр эшчәнлеген камилләштерү; - яшәү урынына карамастан, гражданның мәғлүматтан һәм мәдәни кыйммәтләрдән ирекле файдалануга конституциячел хокукларын тәмин итә торган район халкына мәғлүмати-китапханә хезмәте күрсәтү системасын булдыру.
Программаның бурычлары	1. Татарстан Республикасы төп халыкларының мәдәни идентификациясе һәм этномәдәни үсеше факторы буларак, халык ижатын саклау, яңадан торгызу һәм популярлаштыру өчен оптималь шартлар тудыру. 2. Баулы муниципаль районында халык сәнгать һөнәрләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү. 3. Гражданның мәғлүматтан һәм белемнәрдән ирекле файдалануга конституциячел хокукларын гәмәлгә ашыруны, шулай ук китапханәләрдә саклана торган милли мәдәни мирасны саклап калуны, район китапханәләрененң

	төзелә торган бердәм мәғлүмат киңлегенә керүен һәм район халкының мәғлүмат тигезсезлеген жиңүне тәмин итәргә сәләтле китапханә хезмәте күрсәтү системасын үстерү. 4. Китапханә фондларын төрле чыганаclarдагы заманча мәғлүмат белән тәмин итүне гарантияләү. 5. Китапханә фондларын милли һәм дөнья мәдәни мирасның бер өлеше итеп саклау һәм куркынычсызлыгын тәмин итү. 6. Мәғлүматка оператив керү һәм аны кулланучыга уңайлы формада тәкъдим итү өчен китапханә процессларына заманча компьютер технологияләрен кертү. 7. Жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак, музейларның социомәдәни функцияләрен гәмәлгә ашыру өчен комплекслы үсеш. 8. Музей фондлары аша жәмгыятьнең мәдәни-тарихи байлыгын һәм рухи мирасын саклау, музейны заманча, инновацион, фәнни-мәгариф һәм мәдәни-агарту үзәгенә әйләндерү, заманча музей технологияләре нигезендә мәдәният формалаштыруга ярдәм итү. 9. Музей коллекцияләрен саклау, фәнни өйрәнү, экспонатлау һәм популярлаштыру өчен заманча шартлар тудыру. 10. Учреждениеләрне заманча жиһазлар һәм программалар белән тәмин итү, мәғлүмат ресурсларын арттыру, электрон фондлар һәм каталоглар системасын булдыру. 11. Халыкның барлык катламнарына тарихи-мәдәни мирасны куллану мөмкинлеген тәмин итү юлы белән мәдәни-агарту (экскурсияләр, лекцияләр һәм массакүләм чаралар), экспозиция-күргәзмә, методик мәғлүмати эшчәнлек оештыру. 12. Район халкына кино хезмәте күрсәтүне үстерү өчен кирәкле шартлар тудыру. 13. Баулы муниципаль районы территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларын саклау һәм нәтижәле файдалануны тәмин итү. 14. Баулы муниципаль районы территориясендә яшәүче граждaннарның файдалы, кызыклы ялларын оештыру.
Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2026-2030 еллар
Ярдәмче программалар исемлеге	1. 2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында мәдәни-ял итү эшчәнлегенә һәм кинематография үсешенә төп юнәлешләре (Программага 1 номерлы кушылта); 2. 2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында китапханә эшен үстерүнең төп юнәлешләре (Программага 2 номерлы кушылта);

	3. 2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында музей эшен үстерүнең төп юнәлешләре (Программага 3 номерлы кушымта).			
Программаны еллар һәм чыганаclarга бүлеп финанслау күләмнәре	Ел	Фаразланган чаралар күләме, мең сумнарда		
		Муниципаль район бюджеты	Татарстан Республикасы бюджеты	Бюджеттан тыш чыганаclar
	2026	218 166,6	-	3 001,7
	2027	239 128,4	-	3 003,0
	2028	259 360,8	-	3 005,0
	2029	259 360,8	-	3 007,0
	2030	259 360,8	-	3 010,0
	Барлығы:	1 235 377,4	-	15 026,7
	Программаның гомуми финанслау күләме 1 250404,10 мең сум тәшкил итә, шулардан: 1 235377,4 мең сум - жирле бюджет чаралары; 15 026,7 мең сум - бюджеттан тыш жәлеп ителәчәк чаралар. Искәрмә: Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле дәрәжәдәге бюджетларны тиешле елга һәм план чорына булдыруны исәпкә алып, ел саен корректировка булырга тиеш, шулай ук программа чараларын уртак финанслауга федераль бюджеттан акчалар бүленергә тиеш.			
Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәлегә күрсәткечләре	Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2030 елга кадәр түбәндәгеләр күздә тотыла: - районда мәдәният һәм сәнгатьне үстерү һәм саклау; - район халкының мәдәният өлкәсендә муниципаль хезмәтләр күрсәтү сыйфатына канәгатьлек дәрәжәсен күтөрү; - бюджеттан тыш эшчәнлек буенча керемнәрнең артуы; - үзешчән сәнгатьне камилләштерүне дәвам итү, халыкның эстетик, агарту ихтыяжларын үстерү, ижади коллективларны популярлаштыру өчен шартлар тудыру һәм мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгыту; - тәкъдим ителгән мәдәният хезмәтләренең сыйфатын күтөрү һәм спектрын киңәйтү; - китапханәләрне модернизацияләүне тәмин итү, хезмәтләр күрсәтү процессын заманча техник чаралар белән жиһазландыру; - халыкара, бөтенроссия, төбәкара һәм республика			

	конкурслары һәм фестивальләрендә катнашучылар санын арттыру; - яшь талантларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү максатыннан ижади чараларда катнашучы балалар өлешен арттыру; - мәдәни-ял чараларында катнашучылар санын арттыру. - муниципаль мәдәни-ял учреждениеләре тарафыннан оештырылган мәдәни-ял чараларында катнашучылар санын арттыру; - мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә муниципаль хезмәтләр күрсәтү сыйфатыннан гражданның канәгатьлеген күтәрү.
--	---

II. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларга гомуми характеристика

Бүгенге дөньяда мәдәният кеше тормышының мөһим бер өлеше булып тора һәм прогресстың төп факторларының берсе буларак торган саен ныграк чыгыш ясый, аның иң мөһим шарты - барлык әгъзаларының һәрьяклап һәм гармонияле үсеше һәм аларның ижади мөмкинлекләрен тулырак ачу нигезендә жәмгыятьнең рухи потенциалын даими үстерүне тәмин итү. Әгәр халыкның мәдәнияткә ирешүе һәм мәдәни тормышта катнашуы мәдәни сәясәтнең бер-берсен тулыландыра торган, аларның нәтижеләренең үзара йогынтысында кабул ителә торган төп элементлары булса, гуманистик кыйммәтләр нигезендә бөтен жәмгыятьнең рухи һәм мәдәни дәрәжәсен күтәрү мөмкин була. Мәдәни байлыктардан һәркем файдалана алырлык булуны тәмин итү, мәдәният өлкәсендәге хезмәтләрнең сыйфатын һәм төрлеләгән күтәрү районның мәдәни сәясәте бурычларының берсе булып тора.

Соңгы елларда районның мәдәният учреждениеләре эшчәнлегә мәдәни эшчәнлекнең социаль нәтижеләгән күтәрүгә, халык өчен мәдәни хезмәтләрнең керү дәрәжәсен киңәйтүгә юнәлдерелгән.

Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Мәдәният бүлеге» муниципаль казна учреждениесе (алга таба - мәдәният бүлеге) бурычы мәдәниятне үстерү һәм саклау гына түгел, ә Баулы районында аның тарихы дәвамында булдырылган мирасны, мәдәни потенциалны саклау да булып тора.

Мәдәният бүлеге тарафыннан районның мәдәни тормышын якты һәм бай итүче иң яхшы традицияләрен саклау һәм үстерүгә юнәлдерелгән чаралар үткәрелә.

Шул ук вакытта, район мәдәниятен үстерүдә җитди проблемалар бар. Мәсәлән, мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасы, инструментлар, заманча техник

чаралар белән тәэмин ителүе аерым игътибар таләп итә. Авыл мәдәнияте йортлары һәм авыл клубларын капитал ремонтлау, реконструкцияләү үткәру, жиһазландыру, шулай ук авыл халкы өчен мәдәни-массакүләм чаралар оештыру һәм үткәру өчен даими ярдәмгә мохтаж. Мәдәният учреждениеләренең тулы канлы эшләве өчен түгәрәкләр һәм кызыксыну клублары эшчәнлегә өчен уңайлы шартлар булдыру, сәхнә киёмнәре, концерт костюмнары ясау, саклау-яңгың сигнализация системаларын урнаштыру эшләрен башкару һ.б. кирәк.

Программа мәдәният учреждениеләренең финанс ярдәме һәм эшчәнлегенең тотрыклылыгын гарантияләүче чаралар системасын күздә тоту. Шулай итеп, Программа мәдәният үсешенең төп бурычларын хәл итү максатыннан тармакны эзлекле модернизацияләүгә юнәлдерелергә тиеш.

Муниципаль китапханәләренең мәгълүмат базасын яңа мәгълүмат технологияләре нигезендә үстерү, кулланучыларга уңайлырак хезмәт күрсәтү шартларын тудыру кискен ихтыяжы барлыкка килде.

Коллективларның гастроль сәфәрләрен оештыру, төрле фестивальләрдә һәм конкурсларда катнашу өчен финанс мөмкинлекләре җитми.

III. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Мәдәният һәм сәнгать өлкәсенең тотрыклы үсеше өчен кирәкле шартлар тудыру белән беррәттән, районның социаль-иқтисади үсеше максатларында, «2026-2030 елларга Баулы муниципаль районында мәдәниятне үстерү» муниципаль программасының стратегик максатлары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- иҗат өчен уңай шартлар тудыру, мәдәният өлкәсендә интеллектуаль һәм иҗади эшчәнлекне яклау;
- заманча мәдәният һәм сәнгатьнең барлык төрләрен һәм жанрларын үстерүгә ярдәм итү;
- төрле милләт вәкилләре һәм төрле социаль төркемнәр халкы өчен мәдәни кыйммәтләргә керү мөмкинлекләрен тигез тәэмин итү;
- мәдәният учреждениеләрен бюджет финанславы белән муниципаль учреждениеләр буларак саклау, мәдәният хезмәтләренә керү мөмкинлеген тәэмин итү һәм халык иҗатын үстерү өчен төп шартлар булып тора;
- халыкның декоратив-гамәли иҗатын, халык кәсепләрен һәм һөнәрләрен үстерүгә ярдәм итү;
- дәүләт социаль стандартлары кысаларында халыкның мәдәни хезмәтләргә

ихтыяжын канәгатьләндерү;

- мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгыту.

Бу максатларга ирешү өчен системалы характердагы берничә бурычны хәл итү кирәк:

- мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын һәм төрлеләгән арттыру өчен шартлар тудыру, мәдәният учреждениеләренең эшен модернизацияләү;

- Баулы муниципаль районының барлык гражданның өчен мәдәни байлыктарга тигез керүне һәм мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә ижади потенциалны гамәлгә ашыру мөмкинлеген тәмин итү;

- музей мирасын саклауны тәмин итү, музей предметларын саклауның матди-техник базасын яхшырту, фонд саклагычларны һәм җиһазларны модернизацияләү;

- балаларны һәм яшьләрне театр һәм музыка сәнгатенә, музей-күргәзмә проектларына җәлеп итүдә дәүләт ярдәме күрсәтү;

- мәдәният учреждениеләренә гаилә белән йөрү формаларын үстерү;

- театр куелышлары, концерт программаларын һәм музей-күргәзмә экспозицияләрен сәнгатьчә бизәү өчен заманча техник (шулай ук мультимедиа) чараларны актив кертү;

- китапханә фондларын актуальләштерү һәм саклауны тәмин итү;

- халыкка китапханә-мәгълүмат хезмәте күрсәтүнең дистанцион һәм башка стационар булмаган формаларын үстерү;

- мәдәни-ял итү эшчәнлегенә өлкәсендә халык өчен хезмәтләрнең күләмнәрен һәм төрләрне киңәйтү;

- заманча таләпләргә җавап бирә торган мәдәният учреждениеләрен төзү;

- Баулы районында халык сәнгать кәсепләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү, үсеп килүче буында милли тарихка, традицион халык мәдәниятенә хөрмәт тәрбияләү.

«2026-2030 елларда Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында мәдәниятне үстерү» муниципаль программа структурасына 3 ярдәмче программа керә:

1. "2026-2030 елларда Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында мәдәни-ял итү эшчәнлегенә һәм кинематография үсешенә төп юнәлешләр» ярдәмче программасы мәдәни-ял итү төрендәге учреждениеләрне үстерү һәм халык иҗатын яклау өчен уңай шартлар тудыруга, мәдәният учреждениеләренең матди-техник хәлен норматив куркынычсызлык таләпләренә, санитар һәм янгынга каршы нормаларга туры китерү өчен чаралар комплексы булдыруга юнәлдерелгән.

2. "2026-2030 елларда Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында китапханә эшен үстерүнең төп юнәлешләр» тармак программасы китапханә хезмәте

күрсәтү системасын үстерүгә юнәлдерелгән, ул гражданның мәгълүмат һәм белемнәргә ирәккә керү хокукларын гәмәлгә ашыруны, шулай ук китапханәләрдә сакланган милли мәдәни мирасны саклауны тәмин итә ала.

3. «2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында музей эшенең төп юнәлешләре» ярдәмче программасы Баулы муниципаль районының музей фондын саклап калу, өйрәнүгә һәм популярлаштыруга, шулай ук жәмгыять үсешенең мәһим ресурсы буларак социомәдәни функцияләргә тормышка ашыру өчен уңай шартлар тудыру максатыннан Туган якны өйрәнү музей комплексы үстерүгә юнәлдерелгән.

Сан күрсәткечләре һәм индикаторлар:

- төрле типтагы мәдәният учреждениеләренә йөрүләр санын арттыру;
- кулланучылар санының, шул исәптән аерым категория кулланучыларның артуы;
- театр куелышлары һәм концерт программалары, музей-күргәзмә акцияләре һәм экспозицияләре һәм башка мәдәни программалар һәм чаралар санын арттыру;
- халыкны музей хезмәтләре белән колаллау (эксперсияләр, лекцияләр, акцияләр күргәзмәләре, проектлар һ.б.);
- гомуми кулланылыштагы китапханәләргә китап фондларын яңарту күрсәткечен арттыру;
- мәдәният өлкәсендә инновацион проектлар санының артуы;
- төбәккә һәм халыкка мәдәни акцияләр, жәмгыять өчен әһәмиятле чаралар санының артуы;
- ел саен үткәрелә торган республика һөнәри осталык конкурсларында катнашучы тармак белгечләре санының артуы;
- программаны гәмәлгә ашыруны мониторинглау максатыннан үткәрелә торган социологик сораштырулар һәм тикшеренүләр санының артуы;
- төрле дәрәжәдәге конкурсларда призлы урыннар саны.

Программаны үтәү нәтижәләргә күрсәткечләре:

- премьерә театр куелышлары, яңа музыкаль программалар, музей-күргәзмә экспозицияләре, башка яңа ижади проектларның гомуми чаралар санына нисбәте;
- аерым категория халык кулланучыларының мәдәният учреждениеләре кулланучыларының гомуми санына нисбәте;
- аттестация, яңадан әзерлек һәм квалификация күтәрү үткән тармак белгечләре санының тармак белгечләргә гомуми санына нисбәте.

Программаны гәмәлгә ашыру вакыты: 2026-2030 еллар.

Программаның контроль этаплары булып еллык хисаплар, арадаш күрсәткечләргә

мониторинглау һәм халыкның мәдәни хезмәт күрсәтүгә ихтыяжлары һәм канәгатьлеге буенча фәнни нигезләнгән тикшеренүләр нәтижәләре тора.

IV. Программа чаралары

Баулы муниципаль районының жирле бюджет акчалары хисабына башкарылган Программа чаралары исемлегенә һәм учреждениеләр, предприятиеләр һәм оешмалар чыгымнары сметаларында каралган акчалар хисабына башкарылган чаралар исемлегенә өстәлеге Программаның VIII бүлегендә китерелгән.

V. Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Программаны гамәлгә ашыру чорында финанслау күләме барлыгы 1 250 404,10 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән Программаны гамәлгә ашыру еллары буенча:

2026 ел - 221 168,3 мең сум.

2027 ел - 242 131,4 мең сум.

2028 ел - 262 365,8 мең сум.

2029 ел - 262 367,8 мең сум.

2030 ел - 262 370,8 мең сум.

Программа чараларын гамәлгә ашыру белән бәйле чараларны финанслау Баулы муниципаль районы бюджетында тиешле финанс елына расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. Программаны гамәлгә ашыруга тотыла торган акчалар күләме, район бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып, Баулы муниципаль районы территориясендә инфляцияон процесслары һәм икътисадый вазгыять мөмкинлекләреннән чыгып төгәлләштерелергә һәм төзәтелергә мөмкин.

VI. Программаны гамәлгә ашыру механизмы, аңа муниципаль программа белән идарә итү механизмы һәм заказчыларның үзара хезмәттәшлеге механизмы керә

Программаның житәкчесе булып, Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының "Мәдәният бүлегенә" МКУ начальнигы тора, ул аның гамәлгә ашырылуы, ахыргы нәтижәләре, Программаны үтәүгә бүлеп бирелгән финанс чараларын максатчан һәм нәтижәле файдалану өчен шәхси җаваплылык тота, шулай ук Программаны гамәлгә ашыруны идарә итү формаларын һәм методларын билгели.

Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының башкарма комитеты дәүләт заказчысы - Программаның координаторы буларак аны үтәү барышында:

- жирле, республика бюджетлары һәм бюджеттан тыш чыганаclarның анализын һәм рациональ файдалануын тәмин итә;

- үз вәкаләтләре кысаларында Программаны үтәү өчен кирәкле норматив хокукий актлар эшли.

VII. Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисадый нәтижәләлеген бәяләү

Мәдәниятнең төп үзенчәлегә шунда ки, мәдәни эшчәнлекнең иң мөһим нәтижәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалның артуында, кыйммәтләр ориентирлары һәм шәхесләрнең тәртип нормалары үзгәрүендә чагыла, бу ахыр чиктә жәмгыятьнең эшләү нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада мәдәни эшчәнлекнең бары тик агымдагы нәтижәләрен характерлаучы индикаторлар һәм санлы күрсәткечләр системасын куллану күздә тотыла.

Программаны гамәлгә ашыруның төп социаль-икътисади нәтижәсә, Баулы районы, Татарстан Республикасы гражданныр тормышында мәдәниятнең социаль ролен арттыруда, районда яшәү сыйфатын күтәрүдә, мәдәният өлкәсендә модернизация курсы гамәлгә ашыру өчен уңай жәмәгать атмосферасы булдыруда чагыла. Бу вакыт белән кичектерелгән нәтижә мәдәни киңлекнең бердәмлеген ныгытуда, Баулы муниципаль районы, Татарстан Республикасы халкын тәшкил иткән халыкларның үзенчәлеген саклап, дәүләт бөтенлеген саклауга ярдәм итүдә, ижади эшчәнлек өчен уңай шартлар тудыруда, халыкка тәкъдим ителгән мәдәни байлыklar һәм мәгълүматның төрлелеге һәм мөмкинлегә, ижади һөнәрләрнең яшъ белгечләренең ирекле хезмәт базарында, шул исәптән халыкара дәрәжәдә дә көндәшлеккә сәләтлелеген тәмин итүдә, яшъләрнең эстетик тәрбиясен үстерүдә чагылачак.

Мәдәниятне үстерү бурычлары тирә-як мохитне саклау бурычлары белән тыгыз бәйләнгән. Гадәттә, бу бәйләнеш мәдәни ландшафтларны һәм истәлекле урыннарны саклау өлкәсендә, музейлар эшчәнлегендә чагыла.

Истәлекле урыннар һәм сакланучы тарихи-мәдәни территорияләр системасын формалаштыру экология проблемаларын хәл итү һәм табигый мирасны саклау белән турыдан-туры бәйләнгән. Шулай итеп, Программа мәдәниятне үстерү проблемаларын тирә-як мохитне саклау бурычы белән тыгыз бәйләнештә хәл итә.

Программаны тормышка ашыру нәтижәлелеге Программа белән расланган максатчан индикаторларның һәм күрсәткечләрнең фактик нәтижәләр дәрәжәсә буларак бәяләнә.

Икътисади нәтижә Программаның өстәмә финанс чараларын жәлеп итү белән бәйле

булачак, алар мәдәнияتكә жирле, республика бюджетлары, бюджеттан тыш чыганаклар һәм спонсор ярдәме хисабына жәлеп ителәчәк.

VIII. «2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында мәдәниятне үстерү» программасының гамәлгә ашыру нәтижәлелегенең максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре

Чара исемнәре	Башкаручылар	Ахыргы нәтижеләр не бәяләү индикатор лары, үлчәү берәмлекл әре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау күләме чыганагы күрсәтелеп, мең сумнарда				
			2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел
Бурыч исеме: Баулы районы халкының хәзерге ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжлар формалаштыру мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә муниципаль район, мәдәни потенциалны саклау һәм үстерү												
1. «2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында мәдәниятне үстерү» программасы	«Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы мәдәният бүлеге» МКУ	%	100	100	100	100	100	218166, 6 (м/б)	239128, 4 (м/б)	259360, 8 (м/б)	259360,8 (м/б)	259360,8 (м/б)
								3001,7 (бюдже ттан тыш)	3003,0 (бюдже ттан тыш)	3005,0 (бюдже ттан тыш)	3007,0 (бюджетт ан тыш)	3010,0 (бюджетт ан тыш)
2. “2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында мәдәни-ял итү эшчәнлеген һәм	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Үзәкләштере лгән клуб системасы - Район	%	100	100	100	100	100	159843, 3 (м/б)	174040, 6 (м/б)	187921, 0 (м/б)	187921,0 (м/б)	187921,0 (м/б)
								2590,00 (бюдже ттан тыш)	2590,00 (бюдже ттан тыш)	2590,00 (бюдже ттан тыш)	2590,00 (бюджетт ан тыш)	2590,00 (бюджетт ан тыш)

кинематографи яне үстерүнең төп юнөлешләрә» ярдәмче программасы	мәдәният йорты» МБУ											
3. «2026-2030 елларда Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында китапханә эшен үстерүнең төп юнөлешләрә» ярдәмче программасы	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Үзәкләштере лгән китапханә системасы» МБУ	%	100	100	100	100	100	46976,9 (м/б)	46976,9 (м/б)	46976,9 (м/б)	46976,9 (м/б)	46976,9 (м/б)
								230,00 (бюдже ттан тыш)	230,00 (бюдже ттан тыш)	230,00 (бюдже ттан тыш)	230,00 (бюджетт ан тыш)	230,00 (бюджетт ан тыш)
4. «2026-2030 елларда Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында музей эшен үстерүнең төп юнөлешләрә» ярдәмче программасы	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Туган якны өйрәнү музее» МБУ	%	100	100	100	100	100	11346,4 (м/б)	11346,4 (м/б)	11346,4 (м/б)	11346,4 (м/б)	11346,4 (м/б)
								181,7 (бюдже ттан тыш)	181,7 (бюдже ттан тыш)	181,7 (бюдже ттан тыш)	181,7 (бюджетт ан тыш)	181,7 (бюджетт ан тыш)
БАРЛЫГЫ:								221 168 ,3	242 131 ,4	262 365 ,8	262 367,8	262 370,8
БАРЫСЫ:								1 250 404,10				

«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы
Баулы муниципаль районында мәдәниятне
үстерү» муниципаль программасына
1 нче кушымта

«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында мәдәни-ял
итү эшчәнлеген һәм кинематографияне үстерүнең төп юнәлешләре» ярдәмче
программасы

I. ПРОГРАММНЫҢ ПАСПОРТЫ

Ярдәмче программа атамасы	2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында мәдәни-ял итү эшчәнлегенә һәм кинематографияне үстерүнең төп юнәлешләре (алга таба – ярдәмче программа)
Программа кысаларындагы заказчы	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы Башкарма комитеты
Төп программа координаторы	«Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы мәдәният бүлеген» МКУ
Ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Үзәкләштерелгән клуб системасы - Район мәдәният йорты» МБУ
Программаның максаты	Баулы муниципаль районы халкының халык традицион мәдәниятен саклау һәм үстерү, һәвәскәр сәнгать ижатын, башка үзешчән ижади башлангычларны һәм социаль-мәдәни активлыкны хуплау, аның ял һәм күңел ачуын оештыру буенча жәмәгать ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен шартлар тудыру
Ярдәмче программаның бурычлары	- һәвәскәр сәнгать ижаты коллективлары, студияләр һәм түгәрәкләр, һәвәскәр берләшмәләр һәм клубларның халык театрлары, мәдәни-агарту, тарихи-туган якны өйрәнү, фәнни-техник, табигый-экологик, мәдәни-көнкүреш һәм башка кызыксынулар буенча, башка клуб формированиеләре булдыру һәм эшен оештыру; - клуб формированиеләре ижади эшчәнлегенә нәтижәсен күрсәтүнең фестивальләр, караулар, конкурслар, күргәзмәләр һәм башка формаларын оештыру һәм үткәру; - спектакльләр, концертлар, башка театр-тамаша һәм күргәзмә чараларын оештыру, шул исәптән профессиональ коллективлар, башкаручылар һәм авторлар катнашында; - кинофильмнар һәм видеопрограммалар күрсәтү;

	- төрле консультацияләр һәм лекцияләр, халык университетлары, кулланма белем һәм күнекмәләр мәктәпләре һәм курслары эшен оештыру, тематик кичәләр, телдән журналлар, ижади очрашулар цикллары, агарту эшчәнлегенең башка формаларын үткөрү; - төбәк һәм җирле гадәتلәр һәм традицияләргә туры китереп, массакүләм театральләштерелгән бәйрәмнәр һәм тамашалар, халык йөрешләре, йолалар һәм ритуаллар үткөрү; - авыл мәдәният учреждениеләре эшен координацияләү, авыл мәдәният йортларына, клубларга, милли-мәдәни үзәкләргә практик һәм методик ярдәм күрсәтү; - төрле халык төркемнәре өчен ял оештыру, шул исәптән ял кичәләре һәм биюләр, дискотекалар, яшьләр баллары, карнаваллар, балалар иртәләре, уен һәм башка мәдәни-күңел ачу программалары үткөрү; - семинарлар, лекцияләр, конференцияләр оештыру һәм уздыру; - барлыкка килгән ирекле (волонтер) оешмаларның эшчәнлегенә ярдәм итү һәм яңаларын барлыкка китерү өчен шартлар тудыру; - халыкка социаль-мәдәни характердагы түләүле хезмәтләр күрсәтү, аның ихтыяжларын һәм таләпләрен исәпкә алып; - социаль-ижади заказлар буенча, юридик һәм физик затлар белән башка килешүләр буенча төрле мәдәни-ял чараларын әзерләү һәм үткөрүдә консультация, методик һәм оештыру-ижади ярдәм күрсәтү, шулай ук ярдәмче хезмәтләр күрсәтү: музыка уен коралларын, сәхнә костюмнарын һәм аяк киемнәрен, реквизитларны прокатка бирү, репертуар-методик материаллар сату; - мәдәният учреждениесенең төп принципларына һәм максатларына туры килгән башка төр ижади, мәдәни-агарту, ял һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыру.			
Төп программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2026-2030 еллар			
Төп программаны еллар һәм чыганаclarга бүлөп финанслау күләмнәре	Ел	Фаразланган чаралар күләме, мең сум		
		Муниципаль район бюджеты	Татарстан Республикасы бюджеты	Бюджеттан тыш чыганаclar
	2026	159 843,3	-	2 590,00
	2027	174 040,6	-	2 590,00

	2028	187 921,0	-	2 590,00
	2029	187 921,0	-	2 590,00
	2030	187 921,0	-	2 590,00
	Барлығы:	897 646,90	-	12 950,00
	Төп Программаның финанслау күләме 910 596,90 мең сум тәшкил итә, шулардан: 897 646,90 мең сум - жирле бюджет чаралары; 12 950,00 мең сум - бюджеттан тыш жәлеп ителәчәк чаралар. Искәрмә: Ярдәмче программаның финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле дәрәжәдәге бюджетларны тиешле елга һәм план чорына булдыруны исәпкә алып, ел саен корректировка булырга тиеш, шулай ук төп программа чараларын уртак финанслауга федераль бюджеттан акчалар бүленергә тиеш.			

Ярдәме программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелелеге күрсәткечләре	Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру: - Татарстан Республикасы халыкларының милли гадәтләрен, традицион йолаларын, бәйрәмнәрен яңадан торгызырга һәм көндәлек тормышка кайтарырга, патриотизм хисен ныгытырга мөмкинлек бирәчәк; - халыкларның ижади эшчәнлегенә яңа импульс бирәчәк, милләтара татулыкны ныгытучак, үсеп килүче буынны рухи һәм әхлакий тәрбияләүгә ярдәм итәчәк; - мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын (компьютер жиһазлары, сәхнә костюмнары, тавыш көчәйтү, видео аппаратура белән тәмин итү) 20-25%ка ныгытучак; - мәдәният хезмәткәрләренең, белгечләренең һөнәри дәрәжәсен заманча таләпләргә исәпкә алып 10%ка күтәрәчәк. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижелелеге максатлар һәм бурычлар нисбәте белән билгеләнә: - район халкының талантлы яшьләргә яклау, рухи-әхлакий тәрбия һәм яшьләргә ижади-интеллектуаль үсешенә юнәлдерелгән чараларда катнашучылар өлешен 10-15%ка арттыру; - Яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау һәм яшьләр, үсмерләр арасында социаль-негатив күренешләргә профилактикалау чараларында катнашкан яшьләр өлешен 15-20%ка арттыру; - район халкының патриотик җәмәгать берләшмәләре эшчәнлегенә һәм социаль әһәмиятле проектларны гамәлгә ашыруга җәлеп ителгән өлешен 10-15%ка арттыру; - яшьләргә, шул исәптән авыл җирлегендәге, волонтерлык эшчәнлегенә җәлеп ителүен 10%ка арттыру.
--	--

II. Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Үзәкләштерелгән клуб системасы - Район мәдәният йорты» муниципаль бюджет учреждениесе чөлгә 27 мәдәният учреждениесен үз эченә ала (авыл мәдәният йортлары, авыл клублары, район мәдәният йорты, күчмә клублар). Аларның эшчәнлегенә гражданның мәдәни үсешенә ярдәм итә.

Муниципаль берәмлекләрдә, иң беренче чиратта, авыл җирлегендә, югары яшәү сыйфатын булдыру өчен, мәдәни кыйммәтләргә ирешү мөмкинлегенә, мәдәният өлкәсендәге ихтыяжларны канәгатьләндерү һәм халыкның ижади үз-үзен күрсәтүе мөһим фактор булып

тора.

Шулай ук мәдәни-ял итү учреждениеләрен махсус жиһазлар, шәхси компьютерлар, күпфункцияле жайланмалар һәм музыка уен кораллары белән жиһазлау мәсьәләсе дә актуаль булып кала.

Шулай итеп, каралган проблемаларны чишү системалы якин килүне һәм программалы-мәгънәле методларны куллануны таләп итә. Һәр кешенең мәдәни тормышта катнашу һәм мәдәният учреждениеләреннән файдалану, мәдәни кыйммәтләргә керү хокукларын тәмин итү, шулай ук элек тупланганны саклау һәм мәдәни потенциалны үстерү, беренче чиратта, авыл жирлегендә, Ярдемче программаны эшләүнең актуальлеген билгели.

III. Ярдемче программаның төп максатлары һәм бурычлары

Ярдәмче программаның төп максаты - Баулы муниципаль районы территориясендә бердәм мәдәни киңлекне саклау һәм үстерү. Күрсәтелгән максатка ирешү өчен түбәндәге программалы бурычларны чишү күздә тотыла:

- мәдәният өлкәсендә сәясәтне гамәлгә ашыру чараларының комплекслы системасын камилләштерү, нәтижәле эшчәнлек алып бару һәм Баулы муниципаль районы халкына ижади коллективлар һәм мәдәният учреждениеләре тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен хокукый, икътисадый һәм оештыру шартларын үстерү һәм ныгыту;

- ял итүне оештыру һәм район халкын мәдәният учреждениеләре хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыру;

- гражданнарның район мәдәният учреждениеләре хезмәтләренә киңрәк керүен тәмин итү;

- муниципаль мәдәният учреждениеләренең эшчәнлеген өзлексез һөнәри белем бирү системасында камилләштерү;

- гражданнарның мәдәни тормышта катнашуга ижади ирегән һәм хокукларын тәмин итү һәм район халкын ижади яктан тәрбияләү өчен шартлар тудыруда ярдәм итү;

- Баулы муниципаль районында яшәүче барлык халыкларның тулы хокуклы социаль һәм милли-мәдәни үсеш шартларын тәмин итү;

- мәдәният учреждениеләре тарафыннан күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү.

Ярдәмче Программаның бурычлары:

- мәдәният учреждениеләренең махсус жиһазларын модернизацияләүгә, музыка уен коралларын сатып алуга, компьютер технологияләрен кертүгә, матди базаны ныгытуга ярдәм күрсәтү;

- гражданның районның муниципаль мәдәният учреждениеләре хезмәтләренә киңрәк керүен тәмин итү;

- авыл мәдәният учреждениеләре белән консультация-методик эш алып баруның нәтижәлелеген күтәрү;

- мәдәният учреждениеләре эшчәнлеген техник яктан тәмин итү, ижади чаралар, фестивальләр, конкурслар үткөрүне тәмин итү һәм хезмәт күрсәтү;

- мәдәният учреждениеләрендә һөнәри кадрлар әзерләү системасын камилләштерү;

- район мәдәният учреждениеләрендә сәләтле балаларның ижади потенциалын үстерү шартларын булдыру;

- кадрларның квалификациясен күтәрү системасын камилләштерү;

- мәдәният учреждениеләрендә матди-техник базаны ныгыту;

- мәдәният өлкәсендә күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын һәм төрлелеген күтәрү шартларын булдыру;

- мәдәният өлкәсен үстерүне оештыру, икътисади һәм хокукий механизмнарны камилләштерү;

- үзешчән халык ижаты өлкәсендә ижади проектларга конкурс нигезендә күрсәтелә торган ярдәм механизмнарны үстерү;

- Баулы муниципаль районында яшәүче халыкларның мәдәниәтен җәмгыятьнең рухий мәнәфәтләр системасы буларак саклау шартларын булдыру;

- сәламәт яшәү рәвешенә, шулай ук традицион мәдәни, әхлакий һәм гаилә мәнәфәтләренә юнәлдерелгән мәгълүмат өлешен арттыру өчен оештыру һәм башка шартлар булдыру.

Төрле юнәлешләрдә волонтерлык эшчәнлеген саклау һәм үстерү:

- волонтерларның социаль яктан якланмаган халык төркемнәре - ятим балалар, инвалидлар, картлар белән эше;

- гражданлык-патриотик: Бөек Ватан сугышы ветераннарына ярдәм итү, 1941-1945 еллардагы Бөек Ватан сугышында Җиңү көненә багышланган тантаналы чаралар оештыру;

- сәламәт яшәү рәвеше, социаль-тискәре күренешләргә профилактикалау: наркомания, тәмәке бәйлелеге, алкоголизм, ВИЧ/СПИД таралуына каршы көрәшкә юнәлдерелгән пропаганда акцияләрен, профилактик юнәлештәге мәдәни һәм массакүләм спорт чараларын оештыру;

- яшьләр арасында аддиктив тәртипне профилактикалауга юнәлдерелгән лекцияләр һәм тренинглар курсларын оештыру.

IV. Программа чаралары

Баулы муниципаль районының жириле бюджеты акчалары исәбеннән башкарыла торган ярдәмче программалар чаралары исемлеге һәм учреждениеләрнең, предприятиеләрнең һәм оешмаларның чыгымнары сметасында каралган акчалар исәбеннән башкарыла торган чаралар исемлеге әлеге ярдәмче программаларның VII бүлегендә китерелде.

V. Ярдемче программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программа кысаларында финанслау күләме 910 596,9 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән Программаны гамәлгә ашыру еллары буенча:

2026 ел - 162 433,3 мең сум.

2027 ел - 176 630,6 мең сум.

2028 ел - 190 511,0 мең сум.

2029 ел - 190 511,0 мең сум.

2030 ел - 190 511,1 мең сум.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру белән бәйле чараларны финанслау Баулы муниципаль районы бюджетында тиешле финанс елына расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. Ярдемче программаны гамәлгә ашыруга тотыла торган акчалар күләме, район бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып, Баулы муниципаль районы территориясендә инфляция процесслары һәм икътисадый вазгыять мөмкинлекләреннән чыгып төгәлләштерелергә һәм тәзәтелергә мөмкин.

VI. Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисади нәтижеләллекне бәяләү

Ярдәме программа тормышка ашырылу мәдәният өлкәсенә районның социаль һәм икътисади үсешенә чын ресурсларының берсе булырга мөмкинлек бирәчәк. Мәдәният өлкәсен модернизацияләү мәдәният учреждениеләренә эшчәнлегенә нәтижеләлеген арттыруга, күрсәтелә торган хезмәтләренә сыйфатын яхшыртуга китерәчәк. Заманча технологияләргә куллану халыкның мәдәни кыйммәтләргә, чараларга һәм хезмәтләргә керүен арттырачак.

Ярдәмче программаны тормышка ашыру нәтижеләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт булачак:

- мәдәният учреждениеләрендә түләүле чараларда тамашачылар санының артуы;
- клуб формированиеләрендә катнашучы халыкның өлешен Баулы муниципаль районының гомуми халкының 1,0 процентыннан 3,0 процентка кадәр арттыру;

- муниципаль мәдәният учреждениеләрендә тамашачылар санының артуы;
- район мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгыту;
- мәдәният учреждениеләрен заманча таләпләргә туры китереп техник жиһазландыру;
- мәдәният учреждениеләренең эксплуатация куркынычсызлыгын тәэмин итү;
- күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфаты белән халыкның канәгатьлек дәрәжәсен күтөрү.

Ярдәмче программаны тормышка ашырганда финанс куркынычлары барлыкка килүе мөмкин, алар түбәндәгеләр белән бәйлә:

- программалы чараларны тормышка ашыру өчен бер ел кысаларында бюджет чараларының тулысынча бүленмәве, нәтижәдә чараларны үтәүнең планлаштырылган күләмнәре үзгәрергә мөмкин.

- өстәмә чыгымнарны арттыру (кыскарту), өстенлекле проектлар һәм чаралар өчен акчаларны туплау белән бәйлә аерым программалы чараларга, шуңа күрә финанслау күләмнәре төгәлләштерелә, бу ярдәмче программаны үзгәртүне таләп итәчәк;

- кайбер төр товарлар һәм хезмәтләр бәяләренең югарырак артуы, аларны сатып алу программалы чаралар кысаларында каралган, бу аерым программалы чараларга чыгымнарның артуына китерәчәк.

VII. "2026-2030 елларга Баулы муниципаль районында мәдәни-ял итү эшчәнлеген һәм кинематографияне үстерүнең төп юнәлешләре" ярдәмче программасын гамәлгә ашыруның максатчан индикаторлары һәм нәтижәлелек күрсәткечләре

Чара исемнәре	Башкаручылар	Ахыргы нәтижәләрн е бәяләү индикаторл ары, үлчәү берәмлекл әре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау күләме чыганагы күрсәтелеп, мең сум.				
			2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел
Бурыч исеме: Муниципаль мәдәни-ял учреждениеләренең нәтижәле эшләве һәм сыйфатлы үсеше өчен шартлар тудыру, халыкның социаль-мәдәни иҗат процессында катнашуын тәэмин итү өчен инициативалар һәм активлыкларны хуплау, яшьләр һәм үсмерләр өчен мәдәни хезмәт күрсәтүнең яңа формалары һәм методларын кертү.												
1. Мәдәни хезмәтләр күрсәтү сыйфатын күтәрү максатыннан, муниципаль мәдәният учреждениеләрен заманча тавыш, яктылык, видео проекция, компьютер жиһазлары, сәхнә костюмнары һ.б. белән тәэмин итү.	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының МБУ «Үзәкләштерелгән клуб системасы-Район мәдәният йорты» (алга таба - МБУ «ҮКС - РМЙ»)	саны	2	2	2	2	2	450 (б/а)	450 (б/а)	450 (б/а)	450 (б/а)	450 (б/а)
								518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)
2. Район фестивальләрен, конкурсларны, ижади акцияләрне, шул исәптән балалар һәм	Баулы муниципаль районы башкарма комитеты, Татарстан Республикасы	чараларда катнашучылар саны, кеше	5 000	6 000	7 000	8 000	9 000	450 (б/а)	450 (б/а)	450 (б/а)	450 (б/а)	450 (б/а)
								518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)

яшьләр өчен үткөрү.	Баулы муниципаль районының МКУ «Мәдәният бүлеге», (алга таба - МКУ «БМР ТР мәдәният бүлеге», «ҮКС-РМЙ» МБУ											
3. Район, республика, бөтенроссия фестивальләрендә , конкурсларында катнашу өчен үзешчән халык иҗаты коллективларына ярдәм күрсәтү.	МКУ «ТР БМР мәдәният бүлеге», «ҮКС-РМЙ» МБУ	фестиваль ләр, конкурслар саны, берәмлек.	5	10	15	20	25	36 (б/а)	36 (б/а)	36 (б/а тыш)	36 (б/а)	36 (б/а)
								518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)
4. Мәдәният учреждениеләре кадрларының квалификациясен күтөрү программасын гамәлгә ашыру	«ҮКС-РМЙ» МБУ	саны	5	5	5	5	5	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)
5. Муниципаль мәдәният учреждениеләре арасында ел саен	«ҮКС-РМЙ» МБУ	саны	10	10	10	10	10	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)	518 (б/а тыш)

конкурслар, ижади проектлар ўткөрү											
Барлығы:							162 433 ,3	176 630 ,6	190 511 ,0	190 511, 0	190 51 1,0
Барлығы:							910 596,90				

"2026-2030 елларга Татарстан Республикасы
Баулы муниципаль районында мәдәниятне
үстерү" муниципаль программасына
2 нче кушымта

«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында китапханә
эшән үстерүнең төп юнәлешләре "
Ярдәмче программасы

I. ПРОГРАММНЫҢ ПАСПОРТЫ

Ярдәмче программа атамасы	2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында китапханә эшән үстерүнең төп юнәлешләре (алга таба – Ярдәмче программа)
Программа кысаларындагы заказчы	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы башкарма комитеты
Төп программа координаторы	“Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы мәдәният бүлеге” МКУ
Ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы «Үзәкләштерелгән китапханә системасы» МБУ
Ярдәмче программаның максатлары	- Баулы муниципаль районы китапханәләренең эшчәнлеген камилләштерү; - Баулы муниципаль районы халкын мәгълүмати-китапханә хезмәте белән тәмин итү системасын булдыру, ул гражданның яшәү урыныннан бәйсез рәвештә мәгълүматка һәм мәдәни кыйммәтләргә ирелә керү хокукларын тәмин итә.
Ярдәмче программа бурычлары	1. Халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру: - китапханә кулланучылары санының артуы, халыкның китапханә хезмәтләренә булган ихтыяжларын канәгатьләндерү; - кулланучылар белән эшләүдә инновацион технологияләр кертү; - кулланучыларны китапханә-мәгълүмат хезмәте белән тәмин итүнең дистанцион һәм стационар булмаган формаларын үстерү. 2. Китапханә фондларын яңарту һәм саклауны тәмин итү: - китапханә фондын төрле мәгълүмат чараларындагы документлар белән комплектау; - китапханә фондларының сыйфатлы һәм төрле составын кулланучылар ихтыяжларына туры китереп үзгәртү;

	- китапханә фондларын саклау һәм куркынычсызлыгын тәэмин итү, аларны милли һәм дөнья мәдәни мирасның бер өлеше итеп карау. 3. Китапханә процессларын автоматлаштыруны үстерү: - Үзәк китапханә системасының компьютер паркын яңарту һәм киңәйтү, укучылар өчен автоматлаштырылган эш урыннары санын арттыру; - «Баулы» төбәк белеме буенча тулы текстлы базаны цифрлаштыру һәм тулыландыру; - «Руслан» автоматлаштырылган китапханә-мәгълүмат системасы ярдәмендә китапханәләрдә әдәбият эшкертү һәм укучыларга хезмәт күрсәтүнең барлык төп процессларын автоматлаштыру; - Үзәк китапханә системасы сайтларын мәгълүмат-китапханә продуктлары һәм хезмәтләрен алга жибәрү коралы буларак актуальләштерү һәм үстерү. 4. Кадрлар потенциалын үстерү: - аттестация, укуту, хезмәт күчешләре, грант проектларында һәм конкурсларда катнашу, кадрлар резервын формалаштыру; - китапханәләрне методик һәм кадрлар белән тәэмин итү; - һөнәри стандарт кертү; - китапханә белгечләрен һөнәри яңадан әзерләү; - китапханә хезмәткәрләренең һөнәри квалификациясен күтәрүне һәм белемнәрен актуальләштерүне тәэмин итүче кыска вакытлы чараларда катнашу (фәнни-гамәли конференцияләр, проблемалы һәм тематик семинарлар, китапханәчеләр мәктәпләре, практикумнар һ.б.). 5. Китапханәләрнең матди-техник базасын ныгыту: - фондларны, каталогларны саклау һәм куллану, аларның функцияләрен башкару өчен китапханәләрне заманча китапханә җиһазлары белән тәэмин итү; - китапханәләрнең биналарын кулланучыларга хезмәт күрсәтү өчен уңайлы һәм куркынычсыз китапханә мохитенә заманча таләпләргә туры китереп үзгәртү (шул исәптән мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен); - китапханәләр биналарын һәм бүлмәләрен агымдагы ремонтлау. 6. PR стратегиясен эшләү һәм гамәлгә кертү, китапханә брендын формалаштыру: - «ҮБС» МБУ сайты һәм китапханәнең социаль челтәрләрдәге битләрен төп коммуникация каналларының берсе буларак куллану; - китапханә хезмәтләрен ачык җәмәгать урыннарында алга жибәрү.	
Төп программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2026-2030 еллар	
Төп программаны еллар һәм	Ел	Фаразланган чаралар күләме,

чыганаclarга бүлөп финанслау күлөмнөре		мең сумнарда		
		Муниципаль район бюджеты	Татарстан Республикасы бюджеты	Бюджеттан тыш чыганаclar
	2026	46 976,9	-	230,00
	2027	52 576,7	-	230,00
	2028	57 054,2	-	230,00
	2029	57 054,2	-	230,00
	2030	57 054,2	-	230,00
	Барлығы:	270 716,2	-	1 150,00
	Программаның гомуми финанслау күлөмө 271 866,20 мең сум тәшкил итә, шулардан: 270 716,20 мең сум - жирле бюджет чаралары, 1 150,00 мең сум - бюджеттан тыш жөлеп ителәчәк чаралар. Искәрмә: Ярдәмче программаны финанслау күлөмнөре фаразлау характерында һәм тиешле дәрәжәдәге бюджетларны тиешле елга һәм план чорына булдыруны исәпкә алып, ел саен корректировка булырга тиеш, шулай ук ярдәмче программа чараларын уртақ финанслауга федераль бюджеттан акчалар бүленергә тиеш.			
Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре (нәтижәләргә бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәлелеге күрсәткечләре	1. Баулы муниципаль районы халкына күрсәтелә торган мәгълүмат-китапханә хезмәтләренә сыйфатын яхшырту. 2. Кулланучыларның мәгълүмати сорауларын иң тулы канәгәтләндерү өчен китапханәләр фондларын тулыландыру. 3. Китапханәләрнең матди-техник базасын ныгыту (махсус һәм компьютер жиһазлары, китапханә фондларын саклау системасы белән тәэмин итү); 4. Китапханә белгечләренә һөнәри дәрәжәсен заманча таләпләргә исәпкә алып күтәрү.			

II. Әлеге проблеманы хәл итүгә ярдәмче программа юнәлдерелгән проблемаларны характерлау

Хәзерге вакытта Баулы муниципаль районында 27 китапханә (1 үзәк, 1 балалар, 2 шәһәр, 23 авыл) һәм 59 китапханә пункты эшли. Халыкны китапханә хезмәте белән тәэмин итү 72 % тәшкил итә.

Китап фонды 341677 данә тәшкил итә, китап биру - 543521 данә, китап уку - 21,9%,

килүчеләр саны - 9,8%, фондларның әйләнеше - 1,6%.

Китапханәләргә кулланучыларга хезмәт күрсәтүнең сыйфат ягыннан яңа системасын булдыру бурычы тора, ул хезмәт күрсәтүнең яңа модельләрен кертүне, район халкының мәгълүмати һәм ял итү кызыксынуларын гамәлгә ашыруны тәмин итәчәк.

III. Ярдемче программаның төп максатлары һәм бурычлары

Ярдемче программаның төп максаты - гражданның мәгълүматка ирекле керү хокукларын гамәлгә ашыру, китапханә хезмәте күрсәтү сыйфатын күтәрү.

Программа түбәндәге бурычларга ирешүгә юнәлтелгән:

- китапханә фондларының заманча моделенә нигез салу;
- мәгариф, социаль учреждениеләр белән партнерлыкны үстерү һәм ныгыту;
- эш урыннарын, китапханә процессларын модернизацияләү һәм автоматлаштыру;
- китапханәләргә заманча җиһазлар белән тәмин итү, аларның нәтиҗәле эшләвен, кулланучыларның куркынычсыз һәм уңайлы булуын тәмин итү;

- китап укуны алга җибәрү һәм китапны популярлаштыру буенча китапханәләрнең мәдәни-агарту эшчәнлеген киңәйтү;

- социаль ярдемгә мохтаж халык категорияләрен ял итүне оештыру һәм китап укуга җәлеп итү буенча китапханәләр эшен камилләштерү;

- райондагы балалар һәм яшь буын арасында китап укуны популярлаштыру;

- Татарстан Республикасы китапханәләренең эш тәҗрибәсен өйрәнү.

Көтелгән нәтиҗәләр:

- китапханәләрнең мәгълүмат ресурсларын үстерү, кулланучыларга тәкъдим ителә торган мәгълүмат спектрын киңәйтү;

- китапханәләрнең белешмә-эзләү аппаратына һәм цифрлаштырылган басмаларга керү мөмкинлеген бирү;

- китапханә фондларын Баулы муниципаль районының мәдәни мирас һәм мәгълүмат ресурсы буларак саклауны тәмин итү;

- район халкының уку культурасын күтәрү, укымаучы кешеләргә укуга җәлеп итү;

- балаларның, яшьләрнең, инвалидларның, мигрантларның һәм башка социаль якланмаган халык төркемнәренең китапханә-мәгълүмат хезмәте алу хокукларын тәмин итү.

IV. Ярдемче программа чаралары

Баулы муниципаль районының җирле бюджет хисабына башкарылган Ярдемче программа чаралары исемлегенә һәм учреждениеләр, предприятиеләр һәм оешмаларның

чыгымнар сметасында каралган чаралар исемлеге элге Ярдэмче программаның VI бүлегендә китерелгән.

V. Ярдэмче программаны ресурслар белән тәзмин итүне нигезләү

Ярдэмче программа гамәлгә ашырылган чорда финанслау күләме барлыгы 271 866,20 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән Программа гамәлгә ашырылган еллар буенча:

2026 ел - 47 206,9 мең сум.

2027 ел - 52 806,7 мең сум.

2028 ел - 57 284,2 мең сум.

2029 ел - 57 284,2 мең сум.

2030 ел - 57 284,2 мең сум.

Ярдэмче программаны гамәлгә ашыру белән бәйлә чараларны финанслау Баулы муниципаль районы бюджетында тиешле финанс елына расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. Ярдэмче программаны гамәлгә ашыруга тотыла торган акчалар күләме, район бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып, Баулы муниципаль районы территориясендә инфляция процесслары һәм икътисадый вазгыять мөмкинлекләреннән чыгып төгәлләштерелергә һәм тәзәтелергә мөмкин.

VI.

«2026-2030 елларга Баулы муниципаль районында китапханә эшен үстерүнең төп юнәлешләре» ярдәмче программасының максатчан индикаторлары һәм нәтижелелек күрсәткечләре

Чара исемнәре	Башкаручылар	Ахыргы нәтижеләр не бәяләү индикатор лары, үлчәү берәмлекл әре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау күләме чыганагы күрсәтелеп, мең сум.				
			2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел
Биремнең исеме: Гражданның аларның мәгълүматтан һәм белемнәрдән ирекле файдалануга конституциячел хокукларын гамәлгә ашыруны тәмин итәрлек китапханә хезмәте күрсәтү системасын үстерү, шулай ук китапханә фондларын саклап калу һәм үстерү												
1. Китапханә фондларын туплау	Баулы муниципаль районының «Үзәкләштерелгән китапханә системасы» МБУ (алга таба - МБУ «ҮКС»)	Саны	5	5	5	5	5	400 (с/с)	400 (б/а)	400 (б/а)	400 (б/а)	400 (б/а)
			10	10	10	10	10	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)
2. Махсус китапханә җиһазлары сатып алу аша кулланучыларга уку өчен уңайлы шартлар тудыру	«ҮКС» МБУ	Саны	10	10	10	10	10	500 (б/с)	600 (б/а)	700 (б/с)	700 (б/а)	700 (б/а)
			10	10	10	10	10	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)
3. Китап укуны популярлаштыру,	«ҮКС» МБУ	Саны	12	12	12	12	12	50 (б/с)	50 (б/а)	50 (б/а)	50 (б/а)	50 (б/а)

район халкы арасында фондларны ачу максатыннан, китапханэлэрдэ чаралар үткөрү, район конкурслары оештыру												
4. Китапханэ хезмэткэрлэренең квалификациясен күтөрү	«ҮКС» МБУ	Кеше	5	5	5	5	5	20 (б/с)	20 (б/с)	20 (б/с)	20 (б/с)	20 (б/с)
			5	5	5	5	5	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)
5. Халыкка китапханэ хезмэте күрсөтү өлкөсөндө китапханэлэр эшчәнлеген тээмин итү	«ҮКС» МБУ	Саны	27	27	27	27	27	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)
6. Китапханэлэрне күпфункцияле комплекслар буларак саклау һәм үстөрү, мәдәни, мәгълүмати һәм агарту үзәкләре ролен үтәү	«ҮКС» МБУ	Саны	27	27	27	27	27	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)	10 (б/а тыш)
7. Төрлө категория кулланучыларның күптөрлө ихтыяжларын тулырак	«ҮКС» МБУ	Саны	27	27	27	27	27	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)	100 (б/а тыш)

канәгатьләндерү максатыннан яңа китапханә хезмәте модельләрен кертү, китапханәләрнең функцияләрен һәм хезмәтләрен киңәйтү												
8. Инвалидлар, аеруча балалар өчен мәгълүмат ресурсларына керүне тәэмин итү, социаль реабилитациягә ярдәм итү	«ҮКС» МБУ	Саны	27	27	27	27	27	1500 (б/с)	1500 (б/с)	1000 (б/с)	1000 (б/а)	1000 (б/а)
			27	27	27	27	27	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)
9. Китапханә фондларын сыйфатлы яңарту, фондның әйләнеш күрсәткечен күтәрү	«ҮКС» МБУ	Саны	27	27	27	27	27	200 (б/а)	200 (б/а)	200 (б/а)	200 (б/а)	200 (б/а)
			27	27	27	27	27	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)
10. Матди-техник базаны ныгыту, яңа мәгълүмати технологияләрне кертү	«ҮКС» МБУ					27	27	200 (б/а)	200 (б/а)	200 (б/а)	200 (б/а)	200 (б/а)
			27	27	27	27	27	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)	50 (б/а тыш)
Барлығы:								47 206, 9	52 806, 7	57 284, 2	57 284,2	57 284,2

Барлығы:

271 866,20

"2026-2030 елларга Татарстан Республикасы
Баулы муниципаль районында мәдәниятне
үстерү" муниципаль программасына
3 нче кушымта

«2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында музей эшен
үстерүнең төп юнәлешләре»
ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАСЫ

I. ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Ярдәмче программа атамасы	2026-2030 елларга Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында музей эшен үстерүнең төп юнәлешләре (алга таба - Ярдәмче Программа)
Программа кысаларындагы заказчы	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы башкарма комитеты
Төп программа координаторы	“Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы мәдәният бүлгеге” МКУ
Ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы «Туган якны өйрәнү музей» МБУ
Ярдәмче программаның максатлары	- музей фондлары аша җәмгыятьнең мәдәни-тарихи мирасын һәм рухи мирасын саклау; - музейны заманча, инновацион, фәнни-мәгариф һәм мәдәни-агарту үзегенә әйләндерү, заманча музей технологияләре нигезендә мәдәният формалаштыруга ярдәм итү.
Ярдәмче программа бурычлары	1. Музей коллекцияләрен саклау, фәнни өйрәнү, күрсәтү һәм популярлаштыру өчен кирәкле шартлар тудыру. 2. Музей экспозицияләрен яңарту, аларны заманча җиһазлар һәм программалар белән тәэмин итү. 3. Халыкның барлык катламнарына тарихи-мәдәни мирасын куллану мөмкинлеген тәэмин итү өчен мәдәни-агарту, экспозиция-күргәзмә, методик, мәгълүмати эшчәнлекне оештыру. 4. Хезмәтләрнең сыйфатын һәм төрлеләген күтәрү. Мәгариф процессында интеграция өчен яңа программалар булдыру, иң якланмаган халык катламнары белән эшләү. 5. Мәдәниятне яклауның төрле формаларында, проектларда, грантларда, конкурсларда катнашу. 6. Халык иҗатын яклау өчен оптималь шартлар тудыру. 7. Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районында халык сәнгать һөнәрләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү.

	8. Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларын саклау һәм нәтижәле файдалануны тәмин итү. 9. Югары һөнәри осталыкны саклау, кадрларны әзерләү һәм яңадан әзерләү.			
Төп программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2026-2030 еллар			
Төп программаны еллар һәм чыганаclarга бүлөп финанслау күләмнәре	Ел	Фаразланган чаралар күләме, мең сумнарда		
		Муниципаль район бюджеты	Татарстан Республикасы бюджеты	Бюджеттан тыш чыганаclar
	2026	11 346,4	-	181,7
	2027	12 511,1	-	183,0
	2028	14 385,6	-	185,0
	2029	14 385,6	-	187,0
	2030	14 385,6	-	190,0
	Барлығы:	67 014,3	-	926,70
	Ярдәмче программаны гомуми финанслау күләме 67 941,0 мең сум тәшkil итә, шулардан: 67 014,3 мең сум - муниципаль район бюджеты чаралары; 926,70 мең сум - бюджеттан тыш жөлеп ителәчәк чаралар. Искәрмә: Ярдәмче программаның финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле дәрәжәдәге бюджетларны тиешле елга һәм план чорына булдыруны исәпкә алып, ел саен корректировка булырга тиеш, шулай ук төп программа чараларын уртаk финанслауга федераль бюджеттан акчалар бүленергә тиеш.			
Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәлеләге күрсәткечләре	- Музейларга бару санының отчет чорында алдагы чорга карата 110 %ка кадәр артуы. - Үз фондларыннан ачылган күргәзмәләр санының отчет чорында алдагы чорга карата 115 %ка кадәр артуы. - Музей предметларының гомуми санына карата электрон каталогка кертелгән музей предметлары өлешен 80 %ка кадәр арттыру. - Музей фонды предметларының санын 1800 берәмлеккә арттыру. - Виртуаль күргәзмәләр булдыру. - Музей экспозицияләрен, заманча мәгълүмат технологияләрен кулланып, перспектив медиа проектларны модернизацияләү. «Туган якны өйрәнү музейе»ның уңай жәмәгать			

	имиджын ныгыту.
--	-----------------

II. Ярдәмче программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Заманча музей аларның традицион тарихи (мәдәни һәм табигый) тирәлегендә, мәдәни һәм табигый мирасның бербөтен территорияль комплексларында матди һәм рухи кыйммәтләрне саклауны, торгызуны, өйрәнүне һәм халыкка тәкъдим итүне тәэмин итү өчен төзелгән мәдәният учреждениесе буларак билгеләнә.

Музей эшен үстерүнең өстенлекле юнәлешләре булып түбәндәгеләр тора:

1. Музей практикасының иң яхшы үрнәкләрен хуплау һәм алга этәрү.
2. Музейларның мәдәни һәм фәнни-агарту белем бирү эшчәнлеген тормышка ашыру.
3. Музей экспозицияләре формаларын музей үзенчәлекләренә, экспозицион сәнгать үсешенең заманча тенденцияләренә туры китереп камилләштерү.
4. Мөмкинлекләре чикле булган кешеләр белән социаль-коммуникатив эшнең төрле төрләре һәм ысуллары белән үсеш проектларын алга этәрү, социаль якланмаган катламнарның (инвалидлар, өлкән яшьтәге кешеләр, аз керемле гаиләләр һ.б.) проблемаларын чишүгә һәм аларны музей эшчәнлегенә аша социализацияләүгә юнәлдерелгән.
5. Музейларны информатизацияләү.
6. Музейларның матди-техник җиһазлануын яхшырту.

III. Ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары

Ярдәмче программаның төп максаты - музей җыелмасын формалаштыру һәм үстерү, музей фондларын саклау, аны нәтиҗәле файдалану өчен шартлар тудыру өчен хезмәтләр сыйфатын күтәрү.

Шуннан чыгып, төп бурычлар булып түбәндәгеләр тора:

- эш планнары нигезендә фондларны комплектлау өчен оптималь шартлар тудыру;
- музей фондларын саклау өчен оптималь шартлар тудыру;
- фәнни һәм музей эшчәнлеген камилләштерү, фәнни-тикшеренү эшләре, музей фондларын формалаштыру, музей архивын булдыру, экспозиция-күргәзмә, экскурсия-лекция, мәдәни-агарту эшчәнлеген өчен яңа технологияләр һәм җиһазлар куллану.

Проектның һәрбер бурычы комплекслы характерга ия һәм музей эшен үстерүнең өстенлекле юнәлешләрен гамәлгә ашыруга юнәлтелгән.

Ярдәмче программаның стратегик максатына ирешү һәм стратегик бурычларын хәл итү программа чараларын гамәлгә ашыру исәбенә тәэмин ителә.

IV. Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисади нәтижәлелекне бәяләү

Программаның аерым өлешен гамәлгә ашыру социаль-икътисади өлкәдә түбәндәге нәтижәләргә ирешүне күздә тотта:

- Баулы муниципаль районының мәдәни мирасын саклау һәм үстерү;
- музейнең жәлеп итүчән имиджын булдыру һәм музей тарафыннан халыкка күрсәтелә торган мәдәни хезмәтләр спектрын киңәйтү;
- шәһәр һәм авыл халкын мәдәни кыйммәтләргә һәм мәдәни байлыкларга яқынайту мөмкинлекләрен арттыру һәм киңәйтү;
- район халкында әхлакий һәм рухи кыйммәтләргә формалаштыру өчен тулы шартлар булдыру;
- музейдә мәдәни-агарту чараларын югарырак сыйфатлы һәм оештыру дәрәжәсендә үткөрү.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру Баулы муниципаль районының музей өлкәсендә булган барлык ресурсларны (мәдәни-тарихи, кадрлар, матди-техник) нәтижәле идарә итүгә ярдәм итәчәк, бу музейлар тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшыртырга мөмкинлек бирәчәк. Болар барысы да Баулы муниципаль районының мәдәни мирасын популярлаштыру аша районның жәлеп итүчән образын формалаштырачак.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп көтелгән нәтижәләре:

- музей фондларын музей предметлары белән тулыландыру һәм аларны реставрацияләү;
- экспозицияләргә яңарту;
- Баулы муниципаль районының мәдәни-тарихи мирасын саклау;
- патриотик тәрбия системасын камилләштерү һәм социаль әһәмиятле кыйммәтләр формалаштыру;
- музей фондларының һәм музейларга килүчеләрнең иминлеген тәэмин итү;
- проект эшчәнлеген үстерү өчен шартлар тудыру;
- музей эшчәнлегенә өлкәсендә инновацион проектлар керту;
- халыкка күрсәтелә торган музей хезмәтләренең спектрын ел саен киңәйтү, шулай ук түләүле хезмәтләр күрсәтү.

V. Ярдәмче программаның чаралары

Баулы муниципаль районының жирле бюджеты акчалары исәбеннән башкарыла торган ярдәмче программалар чаралары исемлегә һәм учреждениеләрнең, предприятиеләрнең һәм оешмаларның чыгымнары сметасында каралган акчалар исәбеннән башкарыла торган чаралар исемлегә әлегә ярдәмче программаларның VII бүлегендә китерелде.

VI. Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру чорында финанслау күләме нибары 67.941, 0 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру еллары буенча да:

2026 ел - 11 528,1 мең сум.

2027 ел - 12 694,1 мең сум.

2028 ел - 14 570,6 мең сум.

2029 ел - 14 572,6 мең сум.

2030 ел - 14 385,6 мең сум.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру белән бәйле чараларны финанслау Баулы муниципаль районы бюджетында тиешле финанс елына расланган ассигнованиеләр цикләрендә гамәлгә ашырыла. Программаны гамәлгә ашыруга тотыла торган акчалар күләме, район бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып, Баулы муниципаль районы территориясендә инфляция процесслары һәм икътисадый вазгыять мөмкинлекләреннән чыгып төгәлләштерелергә һәм төзәтелергә мөмкин.

VII.

«2026-2030 елларга Баулы муниципаль районында музей эшчәнлеген үстерүнең төп юнәлешләре» ярдәмче программасын гамәлгә ашыруның максатчан индикаторлары һәм нәтижәлелек күрсәткечләре

Чара исемнәре	Башкаручылар	Ахыргы нәтижәләрн е бәяләү индикаторл ары, үлчәү берәмлеклә ре	Индикатор күрсәткечләре					Финанслау күләме чыганагы күрсәтелеп, мең сум.				
			2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел
Бурычның исеме: Музейларны һәм музей эшен үстерү һәм алар тарафыннан социомәдәни жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак функцияләр. Тарихи-мәдәни мирасны саклау һәм куллану												
1. Музей фондларын сыйфатлы тулыландыру	Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Туган якны өйрәнү музей» МБУ (алга таба - Туган якны өйрәнү музей)	Саны	-	5	5	-	5	-	10,0 (б/а тыш)	10,0 (б/а тыш)	-	15,0 (б/а тыш)
2. Кунаклар өчен музейда уңайлы шартлар тудыру максатыннан махсус жиһазлар сатып алу	Туган якны өйрәнү музей	Саны	-	2	-	4	-	-	30,0 (б/с)	-	50,0 (б/а)	-
3. Музейда чаралар, район конкурслары үткөрү	Туган якны өйрәнү музей	Саны	20	-	30	-	40	20,0 (б/а)	-	30,0 (б/а)	-	40,0 (б/а)
4. Музей хезмәткәрләренең	Туган якны өйрәнү музей	Саны	-	3	-	-	5	-	15,0 (б/а)	-	-	25,0 (б/а)

квалификациясен күтөрү												
Барлығы:								11 528, 1	12 694 ,1	14 570 ,6	14 572, 6	14 575,6
Барлығы:								67 941,0				